

Zanimljivosti o Gradu Prijedor

11

Interesting Facts About the City of Prijedor

GRAD MURALA ► Prijedor je poznat po brojnim muralima koji krase fasade zgrada, a neki od njih su nastali u okviru umjetničkih festivala i inicijativa za urbano oplemenjivanje prostora. Svojevrsni projekat „Prijedor grad murala“ pokrenut je 2013. godine u znak sjećanja na italijansku umjetnicu Paolu de Maninkor, koja je 1998. godine zajedno sa djecom iz izbjegličkih centara oslikala prvi mural u Prijedoru, na fasadi Elektrotehničke škole. Svake godine grad dobija najmanje jedan novi mural, te njegovo urbano lice postaje prepoznatljivo kao umjetnička galerija na otvorenom.

THE CITY OF MURALS ► Prijedor is renowned for its vibrant murals that adorn building facades across the city. Many of these were created as part of artistic festivals and urban beautification initiatives. The „Prijedor – City of Murals“ project began in 2013 to honor Italian artist Paola de Manincor, who painted the city’s first mural in 1998 with refugee children on the wall of the local Electrical Engineering School. Every year, at least one new mural is added, transforming Prijedor into an open-air art gallery.

PLANINA KOZARA I NACIONALNI PARK ► U neposrednoj blizini Prijedora nalazi se Nacionalni park Kozara, poznat po bogatoj prirodi, rekreativnim sadržajima i istorijskom značaju iz Drugog svjetskog rata, a centralno obilježje predstavlja Memorijalna zona sa spomenikom Revoluciji, autora Dušana Džamonje. Planina Kozara pruža raznovrsne mogućnosti uživanja u pitomoj prirodi i raznolikosti flore i faune. Veliki broj označenih planinarskih staza dostupne su i posjetiocima početnicima u planinarenju, dok postoje mjesta i za one željne adrenalina, koji se mogu okušati na feratama, off-road biciklizmu, skijanju, itd. Brojni izvori, potoci, vodopadi, u kombinaciji sa bujnom vegetacijom, predstavljaju prave oaze za uživanje i često izazivaju osjećaj spokoja daleko od užurbanog života.

KOZARA MOUNTAIN AND NATIONAL PARK ► Just a short drive from Prijedor lies Kozara National Park, a natural gem known for its lush forests, outdoor recreation, and historical significance from World War II. At its heart is the monumental Memorial to the Revolution by renowned sculptor Dušan Džamonja. The mountain offers hiking trails suitable for all levels, as well as opportunities for skiing, off-road cycling, rock climbing (via ferrata), and exploring tranquil waterfalls and springs — a true escape into nature.

RIJEKA SANA ► Prijedor leži na rijeci Sani, koja je poznata po svojoj čistoj vodi i prirodnim ljepotama, a ljeti je popularno mesto za kupanje, ribolov i rekreaciju, npr., vožnju čamcem, ronjenje ili jednostavno uživanje na obali rijeke. Pitoma rijeka svojim cijelim tokom obiluje sadržajima kreiranim sinergijom moćne prirode i ljudskog djelovanja, gdje je moguće pronaći razne atrakcije za istinske ljubitelje prirode, a i one željne istraživanja o bogatom kulturno-istorijskom nasljeđu sliva rijeke Sane.

THE SANA RIVER ► The city sits on the banks of the Sana River, famed for its crystal-clear water and scenic beauty. During summer, it's a hotspot for swimming, fishing, kayaking, diving, and riverside relaxation. A harmony of natural splendor and human creativity makes the river an ideal destination for both nature lovers and cultural explorers.

RUDARSKA TRADICIJA ► Prijedor je poznat po rudniku gvožđa Ljubija, koji je nekada bio jedan od najvećih u bivšoj Jugoslaviji, a eksploatacija rude u ovom kraju ima vjekovnu tradiciju. Eksploatacija željezne rude i proizvodnja željeza na području Ljubije traje od samog početka željeznog doba, a to je period od preko 2500 godina. Mnogobrojni izdanci rude, privukli su na ova područja ilirska plemena, Rimljane, Sase, Slovene, Turke i druge, iza kojih ostaju brojni tragovi naseljavanja i danas predstavljaju dio kulturno-istorijskog nasljeđa grada.

A CITY BUILT ON MINING HERITAGE ► Prijedor's history is deeply rooted in mining, particularly the Ljubija iron ore mine, once one of the largest in the former Yugoslavia. Iron mining here dates back over 2500 years to the Iron Age. The area's rich deposits have drawn Illyrians, Romans, Saxons, Slavs, Ottomans, and more - leaving behind a layered cultural and historical legacy.

GRAD POZNATIH UMJETNIKA ► Prijedor je mjesto poznato po brojnim umjetnicima, poput Švrakića, P. Popovića, Mitrinovića, Stojanovića, Četića, Kragulja, Stahova, Miljuša, Marjanovića, Ilijaševića, porodica Sovilj i Slačala, Joksimovića, Milića, D. Popovića, Stakića, Eremića i drugih, čija su djela značajan dio umjetničkog opusa ovih prostora. Nezvanično, grad Prijedor se smatra „gradom slikara“ (umjetnika), a ta kvalifikacija vidljiva je na brojnim primjerima u životu grada i to ne samo u vizuelnom izražavanju, već i u duhu lokalnog stanovništva koje živi umjetnost.

PLACE OF RENOWNED ARTISTS ► Prijedor has produced a wealth of acclaimed artists such as Švrakić, P. Popović, Mitrinović, Stojanović, Četić, Kragulj, Stahov, Miljuš, Marjanović, Ilijašević, Sovilj and Slačala family, Joksimović, Milić, D. Popović, Stakić, Eremić and many others. Often nonofficial known as „the city of painters“ Prijedor breathes art, not only in its visual identity but in the everyday spirit of its residents.

GRAD FESTIVALA I KULTURNIH MANIFESTACIJA ► Prijedor je poznat po održavanju brojnih manifestacija i festivala koji su prepoznati daleko izvan lokalnih okvira. Neki od najpoznatijih događaja su Međunarodni festival pozorišta i horova „Zlatna vila“, koji okuplja brojne teatarske trupe i horove iz regiona. Književni susreti na Kozari, Festival crteža i muzike, Svjetski dani horskog pjevanja, ŠA Fest, Garden Fest, Likovna kolonija, samo su neki od tradicionalnih događaja koji ožive grad i postanu najšarenija pozornica za ljubitelje umjetnosti i kulture uopšte. Tradicija festivala i kulturnih manifestacija višedecenijska je i predstavlja jedan od prepoznatljivih simbola grada.

A CITY OF FESTIVALS AND CULTURAL VIBRANCY ► Prijedor is widely recognized for its rich calendar of festivals and cultural events that resonate far beyond the local scene. Among the most prominent are the International Theater and Choir Festival „Zlatna vila“, which brings together acclaimed theater ensembles and choirs from across the region. The city also hosts Literary Encounters on Kozara, the Festival of Drawing and Music, the World Days of Choral Singing, ŠA Fest, Garden Fest, and the Art Colony. These festivals transform the city into a vibrant stage for lovers of art and culture, offering unforgettable experiences and showcasing the creative spirit of the local community. With decades of tradition behind them, these events have become one of Prijedor's most cherished cultural hallmarks.

POGLED NA GRAD SA VIDIKOVCA ► Na obližnjem vidikovcu (Kozarački kamen) pruža se jedan od najljepših panoramskih pogleda na Prijedor i njegovu okolinu. Pored ovog, na Kozari se nalaze i drugi vidikovci sa kojih pejzaž i zalasci sunca predstavljaju nezaboravne doživljaje. Ljubitelji prirode i fotografije česti su posjetioci brojnih vidikovaca, čije fotografije svjedoče ljepoti trenutka i pozivaju druge entuzijaste da posjete ova izvanredna mjesta.

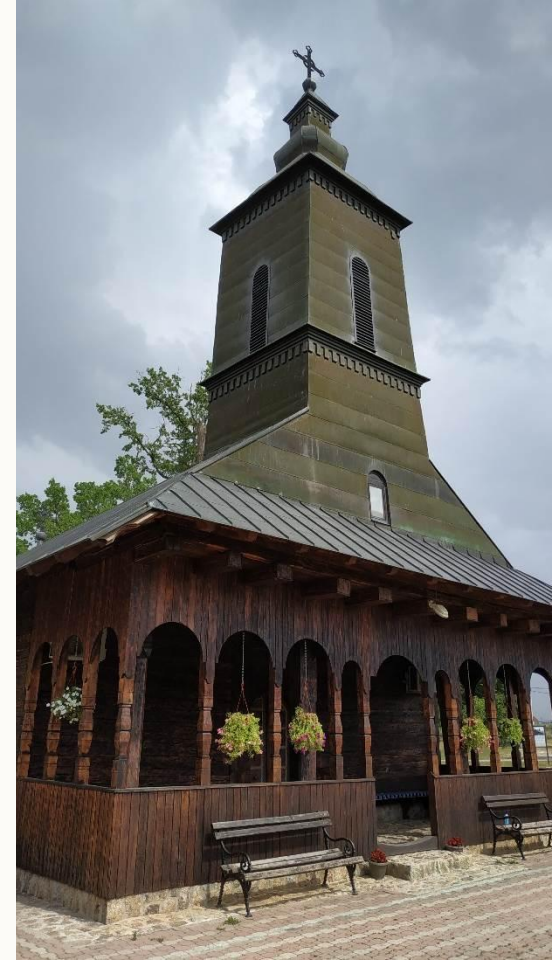
SCENIC VIEWPOINTS ► Panoramic sight known as „Kozarački kamen“ and other viewpoints on Mount Kozara, offering breathtaking views of Prijedor and its surroundings. Whether you're chasing sunsets or simply enjoying the landscape, these scenic spots leave lasting impressions. Nature and photography enthusiasts are frequent visitors to Prijedor's many scenic viewpoints. Their breathtaking photos capture the beauty of the moment and inspire others to explore these extraordinary places. Whether you're seeking tranquility, stunning landscapes, or the perfect shot, Prijedor offers unforgettable natural experiences for every adventurer with a camera in hand.

RAZNOVRISNA ARHITEKTURA ► U gradu se mogu vidjeti primjeri austrougarske, osmanske i socijalističke arhitekture, što svjedoči o njegovoj bogatoj istoriji i kulturnoj raznolikosti. Interesantan arhitekturni raritet predstavljaju crkve brvnare koje datiraju iz perioda ranog 19 vijeka, po nekim nalazima čak i iz polovine 18 vijeka. Na području Prijedora ima ukupno 5 crkvi brvnara koje predstavljaju ne samo duhovna i kulturna mjesta, već jedinstvene turističke atrakcije.

DIVERSE ARCHITECTURE ► Strolling through Prijedor reveals a unique architectural blend — from Austro-Hungarian and Ottoman influences to socialist-era designs. A particular highlight are the rare wooden churches, some dating back to the mid-18th and 19th century, which serve as spiritual, cultural, and touristic landmarks. Five of these „churches of timber“ can be found in the region.

SPORTSKI DUH ► Prijedor je domaćin brojnih sportskih klubova i manifestacija, a neke od najpoznatijih su Međunarodne ulične trke, Teniski memorijal „Dr Mladen Stojanović“, Petrovdanski padobranski kup, Blanik kup, UCI XCO - Grand PRIZ biciklistička trka, Urban Rush OCR trke, Kozara Ultra Trail, itd. Stanovnici Prijedora pasionirani su ljubitelji sporta, što je posebno izraženo kod mladih, a to potvrđuju brojne sportske sekcije koje od najmlađeg uzrasta stvaraju vrhunske sportiste i velike ljude.

A CITY OF SPORTS ENTHUSIASTS ► Sports play a central role in Prijedor's community life. The city hosts numerous events including the International Street Races, „Dr. Mladen Stojanović“ Tennis Memorial, „Petrovdanski“ Parachuting Cup, „Blanik“ Glider Cup, „UCI XCO Grand Prix“ cycling race, Urban Rush OCR Races, Kozara Ultra Trail, etc. Youth sports programs are thriving, fostering top athletes and strong community values from a young age.

VJEŠTAČKA JEZERA ► U blizini Prijedora nalazi se jedno od najvećih vještačkih jezera u BiH, jezero Saničani, koje se koristi za uzgoj ribe i rekreativni lov i ribolov. Pored ove najveće vještačke akumulacije, na širem području Prijedora nalazi se nekoliko jezera nastalih unutar bivših rudarskih kopova, koji obiluju kristalno čistom vodom i specifičnim prirodnim okruženjem.

ARTIFICIAL LAKES ► Located nearby, Lake Saničani is one of the largest artificial lakes in Bosnia and Herzegovina. It serves both as a fishery and a recreational site for fishing and nature lovers. The region also features several other lakes formed from former mining sites, offering crystal clear waters and unique natural surroundings.

11

MEHMEDOVA CRKVA ► Crkva Blažene Djevice Marije ili „Mehmedova crkva“ u Kozarcu kod Prijedora, nastala je kao svjedočanstvo o nesretnoj ljubavi Austrijanke Marije Schmuzer i Bosanca Mehmeda Kulašića. Ova nevjerovatna ljubavna priča, iako sa nesretnim završetkom, i danas intrigira one koji je čuju, a svjedoči o nikada završenoj ljubavnoj idili dvoje mladih ljudi osuđenih i razdvojenih zbog različitosti vjere i društvenog statusa.

MEHMED'S CHURCH – A STORY OF FORBIDDEN LOVE ► In the village of Kozarac near Prijedor stands the Church of the Blessed Virgin Mary, known as „Mehmed's Church“. It commemorates the tragic love story of Marija Schmuzer, an Austrian woman, and Mehmed Kulašić, a local Bosnian man. Though torn apart by religious and social barriers, their story continues to captivate visitors with its bittersweet charm - a symbol of love transcending boundaries.

► Za više informacija posjetite sledeće web lokacije/
For more information, visit the following web locations:

<https://prijedorgrad.org/sr-EU/>
<https://visitprijedor.com/>
<https://npkozara.com/>
<https://muzejkozare.org/>
<https://www.galerijaprijedor.com/>

.....

Gdje se nalazimo/
Where we are...

DOBRODOŠLI / WELCOME